

SERÀ

Serà Participació Serà Horta Sud

**Objectiu
estratègic 10**

Millorar els
instruments
d'intervenció i la
governança.

Primera edició:
Juliol 2022

SERÀ

Serà Horta Sud 2030 naix d'un objectiu comú: reconstruir la comarca des del treball conjunt entre associacions, institucions i teixit empresarial a partir dels indicadors desenvolupats en l'Observatori Comarcal 2030 i alineats amb l'Agenda Urbana 2030.

L'objectiu estratègic número 6 de l'Agenda Urbana 2030 de Fomentar la cohesió social i buscar l'equalitat assenyala com objectius específics i línies d'actuació, entre altres:

- Fomentar l'associacionisme de barri i les activitats socials.
- Promoure iniciatives comunitàries sense fins de lucre que possibiliten l'ús de l'espai públic.

L'objectiu estratègic número 7, impulsar i afavorir l'economia urbana, estableix com a línies d'actuació:

- Potenciar la riquesa del teixit associatiu i crear una estructura de col·laboració implicada en el barri o àrea urbana el més amplia possible.
- Fomentar l'economia social: l'associacionisme, les societats laborals, les cooperatives i les mutualitats que persegueixen interessos generals.

A continuació es presenta un informe elaborat a partir dels problemes detectats en el diagnòstic previ i les solucions proposades per les associacions i institucions que participen en aquest projecte en les trobades amb l'Administració pública. Pel que fa a aquest informe, recull les conclusions de la trobada-taula de reconstrucció dedicada a la participació i governança, celebrada el dimecres 22 de maig de 2021 al centre Quart Jove de Quart de Poblet, i que va estar organitzada per Levante EMV i altres institucions i associacions.

En aquesta taula participarem Carlos Fernández Bielsa, Vicepresident de la Diputació i alcalde de Mislata; Maribel Martín, alcaldessa de Paiporta; Bartolomé Nofuentes, tinent d'alcalde de Quart de Poblet i assessor en fons europeus de la Generalitat; María Jesús Pérez Galant, Directora General de Participació; Juan Antonio Caballero, president de CAVE-COVA; Inma Vela, presidenta de l'AECA i representant del Foro Empresarial de l'Horta Sud; Ángel Morales, president de la Coordinadora de Boscos del Túria i Julio Huerta, director de la Fundació Horta Sud.

La participació a l'Horta Sud

1. Introducció. **7**
2. Taula de reconstrucció comarcal: participació i governança. **8**
3. Dades de l'Observatori comarcal i diagnòstic. **10**
4. Propostes d'actuació. **16**
 - 4.1 Ajuntaments
 - 4.2 Mancomunitat Horta Sud
 - 4.3 Diputació de València
 - 4.4 Direcció General de Participació Ciutadana

Finançat per la
Fundació C.S. Mott en
el marc del Programa
Global Challenges
Local Solutions dirigit
per la Academy for
the Development of
Philanthropy en Polònia

1. Introducció

L'objectiu estratègic número 10 de l'Agenda Urbana 2030 és la cogovernança multinivell i les aliances. **Implicar a la societat civil organitzada, mobilitzar la intel·ligència col·lectiva i unir esforços és imprescindible per a afrontar els reptes de futur** i aconseguir una transformació en el nostre territori.

En un informe sobre "*Participació Ciutadana i noves institucions democràtiques*", l'OCDE recomana institucionalitzar la deliberació pública per facilitar la resolució de problemes. L'organisme internacional afirma que implicar a la ciutadania permet identificar prioritats i superar les resistències i divisions dels partits polítics, així com agilitzar la presa de decisions. Diferents governs han començat a explorar nous models de participació, que contempen un compromís ciutadà més enllà de demanar a la ciutadania que decidisca on es vol gastar els diners dels pressupostos. França ho va fer l'any 2019 amb la creació de la Convenció Ciutadana pel Clima; Suècia, en 2014, va crear un Parlament Popular del Clima per a accelerar la lluita contra el canvi climàtic; i, Irlanda, en 2015, va crear una assemblea que va aconseguir la legalització del matrimoni homosexual¹. En aquest sentit, una de les línies estratègiques de la mateixa Agenda Urbana 2030 del Ministeri és fomentar la transparència de les administracions i la participació ciutadana basada en el coneixement previ, l'educació i la informació.

Hem de promoure nous models de participació estables que metodològicament incorporen l'anàlisi crítica amb informació objectiva, el consens en el diagnòstic, la deliberació informada i el compromís en el seguiment i desenvolupament de les propostes. I, sobretot, models de participació que incorporin als col·lectius que porten treballant molts anys amb aquestes metodologies.

Aquest és l'objectiu del projecte **Serà Horta Sud 2030: un model de participació que reconeix el treball fet per les diferents entitats, que respecta la seua participació i aportació en les últimes dècades i reforça allò col·lectiu, el sentiment de pertinença o la construcció d'un projecte compartit, que fugi de la participació individualitzada** basada en els *pop-ups* o en els *likes* que polaritzen a la societat en lloc de reforçar la comunitat.

El teixit associatiu realitza una gran labor social i cultural en els municipis: són una **eina fonamental per a l'educació en valors de la ciutadania, per a la cohesió social i la vertebració de la participació ciutadana**. Per això, hem considerat imprescindible que formaren part activa del projecte en totes les seues fases: des de l'elaboració de la idea fins a l'execució, el diagnòstic que estan fent des de fa anys, en la proposta d'indicadors objectius de mesura fins a la participació com a ponents en les taules de diàleg.

El valor més important que té un municipi són les persones, els seus valors, la seua capacitat d'organitzar-se, la seua forma de relacionar-se, de celebrar, de fer front als problemes, de **viure en comunitat**. En definitiva, és el que conforma la cultura del nostre municipi.

Si no reforcem la comunitat, per acció o omissió, la debilem. Cal que els ajuntaments reforcen la comunitat i la consideren com un ens autònom, amb capacitat crítica i d'anàlisi de la realitat, amb capacitat de prendre les millors decisions per al bé comú i per al progrés de la societat. Per tant, els ajuntaments no poden convertir-se sols en entitats

1. Eva Cantón. Desembre (2020). "Aló, has sido elegida para participar en una asamblea climática". *Revista Ballena Blanca* (24) Pag. 22.

Serà Participació

prestadores de serveis a la ciutadania, han d'entendre la participació com un servei més. **El paper fonamental de les Administracions públiques respecte a la participació és, principalment, acompanyar, facilitar recursos, donar suport i teixir xarxes de complicitat amb la ciutadania organitzada i compromesa amb el bé comú i que vulga a construir conjuntament el futur de les nostres ciutats.**

Cal que les Administracions públiques complisquen el principi de subsidiarietat, pel qual un assumpte ha de ser resolt per la instància més pròxima a la fi del problema. En certs temes, les associacions són les entitats més pròximes, amb un diagnòstic més proper i també les primeres a actuar i en intervenir.

L'Administració ha d'estar atenta i no substituir les funcions de les associacions definides en la mateixa Constitució, en el dret internacional, en la Llei Orgànica del dret d'Associació o en la mateixa evidència històrica. En definitiva, els ajuntaments han de fer un gir copernicà, i passar de ser Administracions que ofereixen activitats i serveis a la ciutadania, a Administracions que promouen i donen suport perquè siga la mateixa ciutadania organitzada qui analitzi les necessitats del seu entorn, done resposta i gestione projectes, serveis i activitats.

2. Taula de reconstrucció comarcal: participació i governança

Aquestes són algunes de les claus que van posar de manifest associacions, Administracions locals, provincials i autonòmiques en la trobada sobre governança participativa, que es va celebrar a Quart Jove el 22 de juny, organitzada per Levante-EMV.

Ponència inaugural, Carmen Martínez, alcaldessa de Quart de Poblet:

- L'associacionisme a Quart és una senyal d'identitat, la qual impulsa la governança participativa i la funció pedagògica de la participació.
- És important potenciar la subsidiarietat i la corresponsabilitat, fer partícip a la ciutadania de les decisions, gestions i responsabilitats, perquè el que construïm conjuntament és millor.
- Implicar a les associacions fomenta la identitat i el sentiment de pertinença.
- El model de participació s'ha integrat en totes les àrees del consistori.
- És precisament l'acció de prendre partit la que ajuda que es compregua millor l'entorn i adopta una corresponsabilitat en les decisions, preses de manera conjunta.
- Les associacions són també cogestores, aprenen a valorar el context i el procés.
- No sols afavoreixen la democràcia, sinó que milloren l'eficàcia del govern. També porten beneficis econòmics, creen més llocs de treball i tripliquen els recursos.

Taula sobre la governança participativa.

Van participar: el tinent d'alcalde de Quart de Poblet, responsable de projectes europeus de la Mancomunitat de l'Horta Sud i assessor en fons europeus de la Generalitat, Bartolomé Nofuentes; la directora general de Participació Ciutadana de la Generalitat Va-

lenciana, María Jesús Pérez Galant; l'alcalde de Paiporta, Isabel Martín i l'alcalde de Mislata, Carlos Fernández Bielsa, qui també és vicepresident de la Diputació de València:

- Per a avançar cap a un sistema de governança participativa és necessari reforçar el teixit associatiu, donar eines pedagògiques en matèria de participació, establir aliances entre les diferents Administracions i desenvolupar projectes de col·laboració entre societat i Administració.
- La importància que la societat civil no solament ha de ser partícip de les decisions que l'afecten, sinó que ha d'estar present de manera permanent i des de l'origen, començant per la generació d'idees i la manera de donar-los forma.
- Existeixen altres maneres d'enfocar pressupostos participatius, escoltant la ciutadania i les associacions, treballant al costat d'elles.
- La participació millora la democràcia, si no es compta amb la ciutadania, la política no és útil.
- Cal millorar la coordinació entre les diferents institucions i associacions perquè hi ha problemes que van més enllà de l'àmbit local i són cada vegada més globals.
- Cal avançar en espais de treball per projectes compartits entre institucions i associacions.
- La ciutadania és corresponsable i treballa bé, cal continuar amb les eines educatives en associacionisme, que és la clau de l'èxit.

Taula de moviments ciutadans:

Van participar: Fundació Horta Sud, Foro Empresarial de l'Horta Sud, Coordinadora en Defensa dels Boscos del Túria, Confederació d'associacions veïnals Cave-Cova. Algunes de les aportacions d'aquestes entitats foren:

- La individualitat no funciona, participar ha de ser un treball col·lectiu i coordinat d'anàlisi i reflexió.
- La participació ha de ser un mitjà, no un fi, i ha de ser-ho a través del teixit associatiu aplicant el concepte de subsidiarietat, és a dir, l'Administració no ha d'entrar on està el moviment associatiu, no ha de substituir-lo, sinó reforçar-lo.
- Les associacions, com així reconeix la llei Orgànica del Dret d'Associació, són la via per a la participació de la ciutadania.
- Les reivindicacions de col·lectius organitzats ajuden a canviar la realitat.
- El major obstacle de les associacions és que el finançament no és estable, no contempla el manteniment de les estructures, no contempla convenis pluriennals que garantisquen la continuïtat dels programes. Hi ha altres organitzacions que sí que tenen garanties d'estabilitat en el finançament públic com partits polítics, sindicats, església, associació de consumidors o consells de joventut.
- L'Administració i la política històricament han fagocitat al moviment associatiu, incorporant als seus líders en les estructures polítiques o de l'administració i oferint les seues activitats des de la pròpia Administració.
- Els pressupostos participatius tenen el risc de reforçar la individualitat i que tinga el mateix pes que els temes o propostes treballades col·lectivament.
- Secundar-se en les associacions, asseure's amb elles, construir i fer propostes, decidir conjuntament i gestionar projectes i espais.

Clausura de Rosa Pérez Garijo, Consellera de Participació:

- Necessitat de recuperar la confiança de la ciutadania en les institucions.
- La participació no és només votar.
- Treballar al costat de la població per a pal·liar la desafecció a les institucions.
- Transparència, informació senzilla per a la ciutadania perquè pugua fer la seua funció de control de govern.
- La participació ciutadana ha de ser col·lectiva, arrelada en els moviments socials.

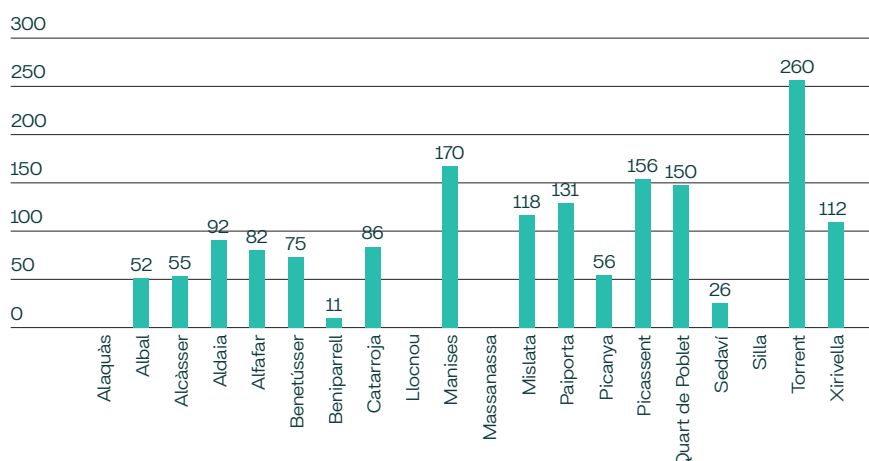
3. Dades de l'Observatori comarcal i diagnòstic

Les principals dificultats amb les quals ens hem trobat per a l'obtenció de dades sobre associacions, subvencions i partides pressupostàries destinades als departaments de Participació Ciutadana, fonamentalment s'han degut als següents motius:

- Als pressupostos de les webs dels ajuntaments no existeix un apartat de subvencions a associacions.
- La partida pressupostària del departament de Participació Ciutadana és difícil de concretar o no existeix.
- Els ajuntaments no estan al dia amb la publicació de les seues dades a la Base de Dades Nacional de Subvencions (BDNS).
- Els Registres Municipals d'Associacions no estan actualitzats ni són públics.

3.1 Registres Municipals d'Associacions

Núm. Associacions

La **mitjana d'associacions registrades** per municipi és de **102 entitats** (mitjana obtinguda dels 16 municipis dels quals hem obtingut dades).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels ajuntaments, webs municipals i la BDNS (dades extretes a 26 de gener de 2022).

L'article 236 del Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Ordenació, Fundacionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals (ROFRJEL), estableix l'existència dels Registres Municipals d'Associacions. Segons la pròpia normativa, "el Registre té per objecte permetre a l'Ajuntament conèixer el número d'entitats existents en el Municipi, les seues finalitats i la seua representativitat, a l'efecte de **possibilitar una correcta política municipal de foment de l'associacionisme veïnal**". A tal fi, estableix les dades que cal registrar sobre les associacions i entitats no lucratives que desenvolupen la seua acció als municipis, a saber: estatuts, número de persones en la directiva, domicili social, pressupost anual, programa d'activitats i número de persones associades.

Saber aquestes dades permet conèixer l'estat en què es troba el moviment associatiu del municipi. Suposa tindre **una fotografia de la capacitat d'acció ciutadana**. Aquestes dades aporten una informació molt valuosa per a definir i establir línees d'acció de la Participació Ciutadana. A més, suposa un exercici de **transparència**, que és clau per a analitzar objectivament la realitat i permet prendre decisions de forma responsable. En aquest sentit, cal sistematitzar l'arreglada de dades objectives i l'avaluació permanent de les accions desenvolupades pel teixit associatiu.

A pesar d'estar normativament prevista l'existència d'aquests registres com a eines útils al servici dels poders públics, la realitat que observem habitualment és que els Registres Municipals d'Associacions acaben per ser, en la gran majoria de casos, simples llistats de dades *mortes* arreglades en un full Excel. A més a més, és habitual trobar registres que no estan complets ni actualitzats ni són públics. Amb aquesta situació, resulta complicat que el Registre, entés com a eina, pugui acomplir la seua funció d'afavorir la transparència i fomentar l'associacionisme.

El ROFRJEL també assenyala que "les associacions inscrites [en el Registre Municipal d'Associacions] estan obligades a notificar (...) tota modificació de les dades dins del mes següent al que es produïska. El pressupost i el programa anual d'activitats es comunicaran en el mes de gener de cada any. L'incompliment d'aquestes obligacions donarà lloc al fet que l'Ajuntament pugui donar de baixa a l'associació en el Registre". Però, la realitat evidencia que mantenir els registres d'associacions actualitzats d'acord amb el ROFRJEL no és fàcil, sobretot si aquesta actualització només és un tràmit burocràtic que no dona més informació i no té cap altre objectiu.

Cal incorporar al Registre la informació necessària per a avaluar l'impacte de la inversió de l'Administració local en l'associacionisme, de forma que es facilite l'elaboració d'informes anuals que evidencien, amb **transparència**, l'impacte d'aquesta inversió. D'aquesta forma podrem mostrar a la ciutadania **la importància del moviment associatiu i el seu reconeixement per part de l'Administració**, i, probablement, **augmentarà la implicació ciutadana** en el manteniment de les dades dels registres municipals d'associacions.

Una forma de facilitar aquest tràmit seria incorporar la recollida d'aquestes dades en els procediments de justificació de les subvencions municipals.

3.2 Subvencions i convenis de col·laboració

Serà Horta Sud 2030 pretén trencar amb la visió que allò públic naix tan sols de l'Administració pública. Posa l'èmfasi en el tercer sector com a agent corresponsable en la presa de decisions i l'acció municipal. Segons el **principi de subsidiarietat**, els assumptes han de ser resolts per la instància més pròxima a la fi del problema i, en moltes ocasions, les associacions són les entitats que estan més a prop.

Des de les Administracions públiques cal que es donen espais, capacitats, recursos i suport perquè les associacions puguen acomplir amb aquesta tasca. Açò vol dir que l'Administració no hauria de programar ni invertir diners ni recursos en activitats que estiguen fent-se des del moviment associatiu. Haurien d'establir-se convenis de col·laboració plurianuals per a la gestió de serveis, projectes i espais públics per part de les associacions.

TAULA 1. Resum de dades sobre associacions i subvencions en els municipis de l'Horta Sud (2020)

Municipi	Subvencions per a associacions (€)	Núm Assoc registre	Núm Assoc subvencionades	% assoc subvencionades	Mediana Subvencions	% subvencions a associacions sobre pressupost municipal	€ invertit/ habitant
Alaquàs	51.000,00 €	-	-	-	1.486,33 €	0,23%	1,72 €
Albal	45.499,99 €	52	10	19%	1.928,57 €	0,42%	2,74 €
Alcàsser	-	55	-	-	-	-	-
Aldaia	422.249,36 €	92	74	80%	1.967,70 €	1,72%	13,11 €
Alfafar	14.407,14 €	82	-	--	-	0,08%	0,66 €
Benetússer	-	75	-	-	-	-	-
Beniparrell	-	11	-	-	-	-	-
Catarroja	45.600,00 €	86	7	8%	6.000,00 €	0,23%	1,59 €
Llocnou	-	-	-	-	-	-	-
Manises	497.394,23 €	170	73	43%	3.600,00 €	1,93%	15,92 €
Massanassa	-	-	-	-	-	-	-
Mislata	231.199,67 €	118	55	47%	2.312,29 €	0,76%	5,22 €
Païporta	229.870,79 €	131	51	39%	2.000,00 €	1,45%	8,67 €
Picanya	-	56	-	-	-	-	-
Picassent	191.136,64 €	156	41	26%	2.500,00 €	1,16%	8,99 €
Quart	1.850.957,69 €	150	97	65%	6.000,00 €	6,07%	73,86 €
Sedaví	-	26	-	-	-	-	-
Silla	208.050,00 €	-	-	-	2.150,00 €	1,55%	10,91 €
Torrent	1.059.040,00 €	260	48	18%	5.000,00 €	1,68%	12,61 €
Xirivella	-	112	-	-	-	-	-
Total	4.846.405,51 €	1632	473	29%			155,99 €
Mitjana	372.800,42 €	102	47	46%		2,07%	12,00 €
Mediana	208.050,00 €	89,00	50	56%		1,28%	8,67 €
Mancomunitat Horta Sud	26.300,00 €						
Diputació de València	250.000,00 €						
Dg Participació	937.500,00 €						

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels ajuntaments, webs municipals i la BDNS (dades extretes a data 26 de gener de 2022)

Cal assenyalar que l'anàlisi que realitzem queda limitat per la falta de moltes dades (i/o de dades consolidades) que ens impedeixen afermar resultats d'indicadors i fer una vertadera comparativa comarcal Malgrat això, les dades aconseguides ens permeten obtenir una fotografia sobre els indicadors que destaquem. Metodològicament, cal explicar que:

- Utilitzem l'indicador "**Percentatge d'associacions subvencionades**" a partir de dades de concessions a associacions i número d'associacions registrades. Destaca el municipi d'Aldaia, on un 80% del seu teixit associatiu rep subvenció municipal, seguit de Quart de Poblet (65%). El municipi que menys entitats subvenciona és Catarroja, on tan sols 7 de les 86 associacions registrades al municipi reben subvenció (8%).
- L'indicador "**Mediana de subvenció**" fa referència a la xifra que ocupa el centre en el total de subvencions concedides en un municipi. Escollim aquest indicador i no el de la mitjana perquè és habitual que en un mateix municipi hi hagen entitats que reben subvencions més quantioses, mentre que altres reben, en proporció, subvencions menys quantioses. Aquest fet distorsiona la dada que ens ofereix la mitjana i, per tant, no aporta informació rellevant pel cas que ens ocupa. Considerem més interessant, per tant, valorar la mediana de les subvencions concedides. Respecte a aquest indicador, Catarroja, Quart de Poblet i Torrent serien els municipis que concedirien ajudes més quantioses per entitat (6000 €- 5000 €/ entitat), mentre que Alaquàs, Albal o Aldaia serien els municipis que atorguen subvencions més baixes (1400€-1900€/entitat).
- Respecte al "Percentatge del pressupost municipal destinat a associacions", l'ajuntament que destaca per destinar més pressupost és Quart de Poblet, un 6,07%. A molta distància el segueix Manises, amb un 1,93%. Els ajuntaments que menys inverteixen en associacions són Alaquàs i Catarroja, amb un 0,23% del seu pressupost. La mitjana comarcal se situa en 372.800,42 €, i la mediana en 208.050,00 € per ajuntament. De nou, cal tenir en compte que aquestes xifres han de llegir-se amb cura i considerant les diferències tan grans entre els totals de les partides pressupostàries a associacions de municipis com Quart de Poblet o Torrent, d'altres més baixes. Aquesta diferència distorsiona la mitjana comarcal.
- Per últim, sobresurt la data d'Alfajar. Amb probabilitat, les dades aconseguides no són les dades reals, atesa la xifra tan allunyada de la resta de municipis i tenint en compte la mida de la població d'Alfajar en comparativa amb la resta comarcal.

D'altra banda, cal fer la reflexió pel que fa a les inversions de la **Direcció General de Participació Ciutadana, Diputació de València i la Mancomunitat Intermunicipal de l'Horta Sud** a associacions en 2020. Les xifres recopilades en la taula 1 corresponen a les convocatòries específiques de subvencions a entitats no lucratives per al foment de la participació ciutadana i l'associacionisme tant de la Direcció General de Participació i la Diputació de la València. La data de la Mancomunitat és la que es reflexa en la Base de Dades Nacionals de Subvencions (BDNS) per al període analitzat. Com a dada destacable, cal veure com hi ha ajuntaments que dediquen més partida pressupostària al foment de la participació ciutadana, que les destinades a la mateixa finalitat provinent dels organismes supramunicipals en el total de les seues convocatòries específiques.

Serà Participació

La inversió per part dels ajuntaments en associacions permet tindre organitzada per les associacions l'activitat sociocultural del municipi. Econòmicament és rendible, perquè les associacions multipliquen per entre 3 i 4 cada euro municipal d'inversió. Les associacions dinamitzen l'economia local i generen llocs de treball, una mitjana d'entre 1 i 2 llocs de treball per cada associació².

2. <https://fundaciohortasud.org/avaluacio-impacte/>

3. <https://fundaciohortasud.org/avaluacio-impacte/>

3.3. Avaluació de l'impacte i retorn de la inversió municipal

Segons les dades de l'estudi de l'avaluació de l'impacte del moviment associatiu³ als nostres municipis:

- Les associacions organitzen més de 500 activitats periòdiques per municipi, amb una participació de més de 23 persones per activitat.
- Les associacions organitzen més de 500 activitats puntuals al llarg de l'any en les que participen una mitjana de més de 111 persones per activitat.
- Cada € de subvenció les associacions el multipliquen per 3.
- La despesa de l'ajuntament en el sector associatiu és d'una mitjana d'un 2% del pressupost municipal.
- Les dones s'associen una mica més que els homes, i, a més, assumeixen moltes més hores de voluntariat.

Quart de Poblet, Mislata, Torrent i Paiporta són els municipis de la comarca Horta Sud que ja han incorporat als seus processos l'avaluació de la inversió municipal en associacions.

3.4 Gestió Cívica i declaració de les associacions com a servei essencial

La **gestió cívica és un instrument de participació ciutadana** pel qual s'atribueix a una entitat sense ànim de lucre la gestió d'activitats, equipaments i serveis municipals susceptibles de gestió indirecta. La gestió cívica té entre els seus objectius principals el foment de la participació de la ciutadania i/o associacions en iniciatives d'interés públic, entre elles el propi objecte de gestió.

La gestió cívica es formalitza mitjançant conveni de col·laboració i, tot i establir obligacions bilaterals, no participa de la naturalesa jurídica dels contractes del sector públic. En conseqüència, no constitueix una modalitat de contractació de la gestió dels serveis públics, ni el seu abast pot implicar una lesió de la normativa bàsica en matèria de contractació del sector públic, ni de les directives comunitàries aplicables per raó de la matèria.

Sols els ajuntaments de Quart de Poblet i Paiporta tenen recollida en les seues cartes de participació la gestió cívica.

3.5. Servei Essencial

Sols Paiporta ha aprovat per ple municipal a les associacions com un servei essencial, acord plenari aprovat per unanimitat el 5 de novembre de 2020.

Extracte de la "Moció sobre declaració insitucional reconeixent a les associacions com un servei comunitari essencial":

L'Ajuntament Ple per unanimitat acorda:

- 1. Declaració institucional que reconega el treball que fan les associacions com un "servei comunitari essencial" que millora la vida de les persones i dona vida en el municipi. Agents fonamentals per a la transformació social i en la construcció de l'interés general, la solidaritat i el foment de la convivència.*
- 2. Que es tinguen en compte les seues propostes, pensades i elaborades per a la millora dels nostres municipis (mobilitat sostenible, transport públic, protecció de l'Horta, Parcs Naturals, corredors verds, propostes urbanístiques i socials, etc.) a través de processos de participació amb l'Ajuntament de Paiporta per a la reconstrucció del municipi, la comarca i la vida social.*
- 3. Que l'Ajuntament inicié treballs d'estudi de la situació socioeconòmica de les associacions locals amb la condició de buscar iniciatives de suport. Reconéixer que hi ha gran part de l'activitat sociocultural que depén de les associacions, i que no es duria a terme si no fora per elles.*
- 4. La signatura de convenis pluriennals amb les associacions per a la gestió de projectes i serveis públics dona estabilitat als processos d'educació en la participació. És la manera de reconéixer la tasca de les associacions i fer a la ciutadania corresponsable amb la seua ciutat.*
- 5. Hem d'enfortir el teixit associatiu de la ciutat. Intensificar la formació i acompanyament a les associacions per a enfortir les seues estructures i millorar l'eficàcia de la seua acció.*
- 6. Avaluar l'impacte de l'associació en el municipi per a comprovar el que aporten les associacions a Paiporta. Hem de posar en valor que és un servei públic per a la ciutadania."*

3.6. Treball en Xarxa

L'Horta Sud és una de les comarques pioneres en treballar la participació i fer-ho en xarxa entre alguns municipis. A través de la Xarxa Participa, personal tècnic de diferents municipis i entitats treballen conjuntament de forma coordinada per enfortir el teixit associatiu i la participació, compartir informació, metodologies de treball, programes i coneixements. En definitiva, aquesta xarxa aprofita les sinèrgies per a multiplicar resultats i estalviar recursos.

A la comarca des de fa anys hi ha hagut una aposta clara per l'enfortiment del teixit associatiu posant en marxa amb les mateixes entitats activitats pioneres, com són, L'Escola d'Associacions, el servei d'Assessorament a les associacions, les primeres campanyes de suport al teixit associatiu a tot el país o la primera avaluació de l'impacte de les associacions del territori.

4. Propostes d'actuació

Aquestes propostes han estat treballades per les **associacions impulsores** del projecte i han estat complementades amb les **conclusions de la taula de treball sobre Participació i Cogovernança**.

Ajuntaments

- 1** Declaració institucional que reconega el treball que fan les associacions com un "**servei comunitari essencial**" necessari per a l'enfortiment i la cohesió social de la societat i la democràcia. Un servei que millora la vida de les persones i dona vida als municipis. Que reconega a les associacions com agents fonamentals per a la transformació social i en la construcció de l'interés general, la solidaritat i el foment de la convivència, reconeixent així l'esperit de la LO 1/2002, del dret d'associacions.
- 2** Que les associacions formen part dels **gabinets de coordinació** amb els ajuntaments per a la construcció del projecte de ciutat i la seua vida social, aprofitant la intel·ligència col·lectiva i tenint en compte les seues propostes, pensades i elaborades per a la millora dels nostres municipis i que tan important han estat al nostre territori (mobilitat sostenible, transport públic, protecció de l'Horta, Parcs Naturals, corredors verds, propostes urbanístiques i socials, etc.)
- 3** Implementar polítiques de **suport a les associacions**:
 - Assessorament i acompanyament legal i organitzacional.
 - Formació a les Junes Directives.
 - Jornades de treball conjunt de les associacions.
 - Campanyes de reconeixement a la seua tasca.
- 4** **Incorporar l'avaluació de l'impacte associatiu** per a comprovar el que aporten les associacions al municipi. Aquesta metodologia combatrà la idea errònia de suposar la subvenció com a contraprestació d'un servei a l'ajuntament. Una subvenció no és una prestació de servei a l'ajuntament, allò que fan les associacions ja és un servei públic per a la ciutadania.
- 5** **Dedicar el 5% del seu pressupost municipal** per a reforçar l'acció de les associacions amb vocació de servei públic, interès per al municipi i voluntat de treball entre associacions de forma col·laborativa amb altres entitats.
- 6** Incorporar la **Gestió Cívica** de les associacions sense afany lucratiu com a fórmula de gestió de serveis o espais per a la ciutadania.
- 7** Incorporar **clàusules a la contractació pública** que prioritzen a les associacions no lucratives, com poden ser:
 - Valoració de l'oferta econòmica final amb impostos inclosos, no com ara abans d'impostos.
 - No prioritzar el preu com la variable amb més puntuació, sinó el projecte.
 - Valorar les propostes amb preu tancat, salaris establerts i que la concurrència siga respecte del benefici empresarial.

- 8** Aplicar el **principi de subsidiarietat**. Cal un gir copernicà a les polítiques de participació ciutadana de l'Administració pública. Aquesta, sobretot, ha d'ajudar a que la comunitat organitzada siga la protagonista, capaç d'analitzar les seues necessitats i inquietuds. Les associacions són les primeres en donar resposta amb els seus projectes i el paper de les Administracions públiques ha de ser el de donar suport a aquestes iniciatives. Les Administracions han d'evitar fer una oferta d'activitats o serveis que ja estiguen o puguen fer les associacions. Han de reconèixer la participació de les associacions, escoltar-les, i promoure que siguen més conscients de les necessitats de l'entorn, autònomes i crítiques. Han de fomentar que la participació siga de baix cap a dalt, de la ciutadania organitzada cap a l'Administració.
- 9** Millorar l'estabilitat financera, la **signatura de convenis plurianuals** per a la gestió de projectes i serveis públics dona estabilitat als processos d'educació en la participació.
- 10** **Simplificar la burocràcia** en els procediments relacionats amb les associacions, la seua activitat al municipi, subvencions o altres tràmits.
- 11** **Actualització i unificació del registre municipal d'associacions** amb una plataforma única per a tots els departaments municipals i que done publicitat a les associacions que hi ha en el municipi.

Mancomunitat

- 1** Que aprofite l'aliança del projecte **Serà Horta Sud 2030 com un òrgan de governança i participació ciutadana**, on es representen els actors comarcals, per coordinar els reptes de comarca i fer seguiment de les accions i indicadors establerts.

Diputació de València

- 1** Que la convocatòria d'ajudes a associacions **augmente la seua partida** a 500.000 € i incorpore els següents criteris en l'adjudicació:
- Per al cas de confederacions, federacions i fundacions d'àmbit provincial: 20.000€.
 - Per a la resta d'associacions: 8.000 €.
- 2** Que totes les convocatòries de subvencions es resolen abans del 31 de març o si es resolen després es puguen executar amb un període mínim de 9 mesos.
- 3** Crear una línia de subvencions destinada a **financar estructura d'entitats** amb realitat social, no només desenvolupament d'activitats (laborals i inclús compra o reforma d'immobles).
- 4** **Acompanyar, facilitar els tràmits i simplificar la burocràcia** de les entitats i sobretot a les persones voluntàries amb més dificultats per a relacionar-se telemàticament amb l'Administració.

Direcció General de Participació Ciutadana

- 1** Incrementar la partida pressupostaria per a subvencions a associacions a 3'5 milions d'euros anuals i reprendre els criteris per a la determinació de la subvenció establerts en la convocatòria de 2019: "a) Per al cas de confederacions, federacions i fundacions d'àmbit autonòmic: 40.000 euros. b) Per al cas de confederacions, federacions d'àmbit inferior a l'autonòmic i associacions d'àmbit autonòmic: 15.000 euros. c) Per a la resta d'associacions: 6.000 euros".
- 2** Establir una **marc de coordinació** entre la Direcció General de Participació Ciutadana, associacions i la **Direcció General d'Ocupació** per a que aquesta contemple en les convocatòries d'ajudes el foment de l'ocupació des de les associacions i destinar partides pressupostaries específiques per a aquesta finalitat.
- 3** Establir una marc de coordinació entre la Direcció General de Participació Ciutadana, el teixit associatiu i **À Punt** perquè aquesta contemple en la seua programació la visibilització de les associacions.
- 4** Establir una marc de coordinació entre la Direcció General de Participació Ciutadana, **associacions i la Conselleria d'Educació** perquè l'educació en la participació es faça des de l'educació formal, amb la col·laboració del teixit associatiu mitjançant fórmules com l'Aprenentatge Servei, el Servei Cívic o altres semblants.
- 5** Facilitar i posar a l'abast de les associacions els **locals** de la Generalitat Valenciana que no estant sent utilitzats, mitjançant convenis de col·laboració, gestió cívica, cessió,...
- 6** Obrir una convocatòria de subvencions perquè les associacions **contracten personal** o empreses per a la sol·licitud i gestió de fons europeus.
- 7** **Aplicar el principi de subsidiarietat** en la contractació pública que prioritze l'adjudicació dels serveis a les entitats sense ànim de lucre.
- 8** Traslladar la gestió del **Registre d'Associacions de la GVA** a la Direcció General de Participació Ciutadana. Educació, esports, joventut han de ser seccions d'aquest registre, tindre els mateixos criteris documentals, i encara que descentralitzats, amb la mateixa tramitació i tracte idèntic a totes.
- 9** Garantir l'accés a l'Administració pública a totes les persones. Destinar recursos, econòmics i humans, a l'**eliminació de la bretxa digital**. Acompanyar, facilitar els tràmits i simplificar la burocràcia de les entitats i sobretot a les persones voluntàries amb més dificultats per a relacionar-se telemàticament amb l'Administració.
- 10** Crear una línia de subvencions destinada a **financar estructura (laboral i inclús compra o reforma d'immobles) d'entitats amb realitat social**.

Imprés en paper 100% reciclat.
Procés de fabricació sense clor i sense
blanquejadors òptics. Homologat
internacionalment

SERÀ

Fundació Horta Sud / Mancomunitat Horta Sud / Col·lectiu Soterranya / Aeioluz / Foro Empresarial de l'Horta Sud / IDECO / Fundació Novaterra / Museu Comarcal de l'Horta Sud / Cor de Vila / Càtedra Terra Ciutadana